

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 22.

V Ljubljani, 21. novembra 1889.

Letnik II.

Kaj je novega po svetu?

Deželni zbori dovršujejo svoje delovanje. V kranjskem zboru so poslanci dovolili za osuševanje močvirja 40tisoč, za Kamniško železnico zopet 35tisoč gold.; večje svote so potrdili za vravno cest in voda; tudi so slabo plačanim stalno nastavljenim učiteljem nekoliko poboljšali letno plačo, znižali jo pa le začasno nastavljenim; pri tej priliki sta poslanca Povše in Klun povdarjala, kako naj učitelji tudi v verskem oziru vplivajo na vzgojo mladine; predlogi za zgradbo novega gledišča so se odložili na poznejši čas, tudi gledé višje dekliške šole spoznal je odbor, da je najprimernejše, ako se dogovori v tej zadevi z Uršulinkami. — V koroškem zboru je poslanec Einspieler tožil, kako se godi Slovincem na Koroškem po šolah, ker imajo samo nemške šole, tam otroke učijo kakor papagaje, ker nemškega nič ne razumejo. — V goriškem zboru je dr. Gregorčič odpovedal se poslanstvu zaradi preprirov med Slovenci; upamo, da zastava katoliška združi goriške Slovence v blagor domovine. — V isterskem zboru Italijani delajo s Slovani kakor s sužnji; sedaj so ovrgli več volitev slovanskih poslancev, dasi so bili postavno, nekateri celo soglasno voljeni. Kdor ima moč, ima tudi pravico, to je geslo brezverske narodne strasti. V Trstu so imeli volitve za mestni in deželni zbor. Tudi zanaprej bodo še gospodarili najhujši Lahoni. Iz okolice je izvoljenih pet Slovencev med njimi tudi deželni poslanec Nabergoj. — V češkem zboru so se poslanci mnogo prepirali zaradi vdanostnega pisma, ki ga bi bili radi Mladočehi izročili vladarju; bilo je bliskanje brez dežja. — Minister *Kalnoky* je obiskal Bizmarka. — Naš cesar in nemški sta se sošla na Tirolskem v Ino-

mostu, koder se je nemški cesar iz Carigrada vračal domov. — *Državni zbor* se bo začel prve dni decembra. Slovincem poslancem bi svetovali, naj rajše doma ostanejo, ako v sedanjih ugodnih razmerah ne upajo dobiti Slovincem kranjske gimnazije ne kot kako milost, ampak le da država dopolni svojo dolžnost nasproti Slovincem. — Avstrijski škofje so na Dunaju zbrani v posvet, poglavitna je brez dvoma razprava o šolskem vprašanju. Upamo, da bo odločna beseda škofov tudi odločevalna pri tem važnem vprašanju. — Na *Nemškem* brezverskim delavskim strankam trje stopajo na noge, toda kaže se, da s silo ne bodo mnogo opravili; vsako leto ima ta stranka več poslancev. — Na *Francoskem* bodo tudi v prihodnje peli staro pesem; brezverski republikanci se bodo ravsali za mestne službe, le kader bo treba kakemu vestnemu duhovnu odtegniti plačo, ali usmiljene sestre ali brate zapoditi iz bolnice ali šole, sploh v boju zoper katoliško cerkev, takrat bodo pa vsi edini — prijatelja bota Pilat in Herod. — *Italija* vedno obilneje žanje sad svojih brezbožnih dejanj. Pri volitvah v občinske svete so bili večinoma voljeni sami radikaleci, taki možje, ki sovražijo papeža, pa tudi kralja. Vlada papežu spodkopuje prestol, pa s tem svoj stol stavi v največjo nevarnost. Toda taki resni dogodki ne zmodrijo Crispija; ondi je namreč do sedaj katoliška vera še državna vera, druge se le trpè; sedaj misli Crispi to postavo spremeniti ter vse vere postaviti v eno vrsto. Taki, ki nimajo nobene, pač lahko stavijo vse v eno vrsto. — O *papežu* so liberalni listi pisali, da je nevarno zbolel; hvala Bogu, da to ni res; trdnega zdravja sevèda pri osemdesetletnem starčku nimamo pričakovati. —

Angleži so po 250letnem prestanku zopet poslali k papežu svojega poslanca, da se vrede verske razmere na otoku Malti. — Knez *Ferdinand* se je vrnil v Bolgarijo ter je naznanil sobranju poslanca, da Bolgarija živa zaupanje pri evropskih državah

in izrazil veselje, da lep mir in red vladata v deželi. — V *Ameriki* so braziljanskega kralja kar čez noč odstavili freimaurarji s pomočjo vojakov; resen migljej vladarjem, naj freimaurarske strupene kače ne negujejo na svojih prsih.

Kaj je novega po Slovenskem?

Ljubljana. (Naša „Laibacher Zeitung“). V Ljubljani izhaja vladni list „Laib. Zeitung“ v nemškem jeziku. Ta časnik seveda v političnem oziru nima nobene samostojnosti, ker kakoršna je vlada, taka mora biti njena trobenta. Večkrat pa smo že slišali in brali, da v podlistku prinaša sestavke, ki smešijo ali zaničujejo katoliško vero in nekatere teh spisov pišejo celo freimaurarji, najhujši sovražniki katoliške cerkve. Tako je zopet nedavno vladni list silno brezbožno pisal o spovedi. Mi take spise obsojamo z vso odločnostjo, in nimamo primernih besedij, da bi naznanili svojo nejevoljo in svoje obžalovanje, ker kaj tacega beremo v vladnem listu, ki bi imel prvi po ustavnem zakonu spoštovati vsako, torej tudi katoliško vero in njene obrede. Onim pa, ki so odgovorni zato, kar list piše, rečemo: Ne čudite se, ako žanjete vihar, ker sejete veter. Vsako polovičarstvo samo sebe obsoja.

Žiri. 17. novembra. Kmalu bo preteklo poldrugo leto, kar je zagledal „Domoljub“ beli dan, pa vendar še ni prinesel od Žirov nobenega daljšega dopisa. Pač pa nam je podal veliko zabavnega in poučnega

gradiva. Posebno nas veseli, da tako vestno zagovarja versko stališče, za kar je že moral veliko prestati od liberalnih hujskačev. Škoda, da list izhaja le dvakrat na mesec, da bi vsaj vsaki teden, da bi se lažje dobil prostor za dopise.

Letos se ni vresničil pregovor: „Če na sv. Martina dan solnce sije, za tri dni snežuje“, letos je bilo ravno nasprotno, za neprestanim deževjem je ta dan prisijalo solnce in od tedaj imamo vedno prav krasne dneve, čeravno je bolj mrzlo. — Zdaj smo dobili knjige družbe sv. Mohora; pri nas posebno lepo napreduje družba, letos je kar na enkrat narastla od 134 na 187 udov, lep napredek, da bi bil le stalen! Hvala zato čč. gg. duhovnoma. — Misijon, ki je bil o velikinoči odložen zavoljo kužne bolezni, bo zdaj v kratkem, o tem Vam sporočim prihodnjič.

Od Pohorja. („Südmark“). Dokler se naše ljudstvo ni zavedalo samega sebe, je kaj rado naprej tiščalo tujce, ki so se med nami naselili. Vsled tega so po okrajnih zastopništvih, v občinskih odborih, v šolskih svetih z večinomoma nemško-liberalci dobili zvonec v roke. Toda naši kmetje in rokodelci se od leta do

Listek.

Večerna zarja.

Avrora Vraki-jeva je bila slavno znana in bogato plačana italijanska pevka in gledališka igralka. Toda roži odmenjeno je le malo časa za cvetje, kmalu ovene cvet in nikdo se ne meni več za cvetko; tudi v človeškem življenju so mladosti in cvetoči lepoti dnevi le pičlo odšteti. Avrora je tudi poskušala to grenko resnico; dolga bolezen na pljučih, ki jo je spremljevala več let, oropala jo je vsega, v čemer je Avrora iskala svojo srečo. Izginila so cvetoča lica, porabil se je obilen denar in izgubili so se prijatelji in občudovalci slavne pevke. V neki predmestni hišici v mestu Novem Jorku v Ameriki, kamor je šla iskat igralka novih laborovih vencev, ležala je Avrora v majhni, mokrotni sobici v 36. letu svoje starosti zapuščena, pozabljena in za smrt bolna. Siromaštvo se je kazalo v sobici; revna priprosta postelja, mizica in par stolov, bilo je vse pohištje. Dragocenosti, ki

so jo nekaj krasile, zapestnice, uhani, prstani, vse je šlo vsled dolge bolezni v zastavnico, da se ji nikdar več ne povrne.

„Sestra Terezija, silno sem slaba, prav da so vas poslali iz samostana meni v postrežbo; noč me skrbi, ker ne morem nič zaspati in žeja me muči neprestano. Dajte mi vode!“ reče bolnica usmiljeni sestri Tereziji, ki je prišla prvi dan v postrežbo. Sestra precej odide vode iskat.

„Kako znan se mi zdi ta obraz; kar pretreslo me je nekaj, ko sem postrežnico prvokrat pogledala;“ reče bolnica sama sebi.

V tem usmiljenka donese vode, pomore rahlo bolnici, da se sklone pokoneu. „Gotovo čutite danes hude bolečine?“ vpraša postrežnica bolnico.

„Kakor da bi gorelo v meni, tako me v prsih žge in peče“, odgovori Avrora s slabim glasom in položi svojo voščeno-bledo velo roko na razžarjeno čelo, globoko vzdihne in omahne do smrti trudna na svoje zglavje.

„Oh sestra Terezija, jaz sem bolna, nevarno bolna, in pa nesrečna, strašno nesrečna.“

leta bolj zavedajo svoje matere slovenske ter spoznavajo, da na slovenskih tleh mora Slovenec biti gospodar, kakor je na pr. na laškem Lah, na francoskem Francoz, po nemških krajih Nemec. Dokaz temu so nam raznovrstne volitve. Tukaj slovenski možje podirajo nemško-liberalne trdnjave. To pa tako prašči, da se „ropot“ čuje daleč po svetu. Liberalni „Nemci“ že okoli deset let po časnikih neprenehoma razglasujejo „žalostno“ novico, kako da je „nemštvo v nevarnosti“, da Slovani hočejo avstrijske Nemce poslovaniti, čeravno tega sami sebi ne verujejo. Še celo občinski očetje v Gradcu, ki je glavno mesto za vso deželo in torej tudi za slovenski Štajar, celo toti gospodje so se prestrašili, in v strahu, da bi jim miroljubni Slovenci ne poslovenili „nemškega“ mesta, so se zbrali ter v občinski seji sklenili, da ne bodo v občinsko službo vzprejemali več nobenega Slovenca. Tresi se svet! Jednake sklepe sklepali so občinski odbori tudi po drugih krajih nemškega dela naše dežele, toda le tam, kjer „liberalci“ strahujejo, ker „konservativci“ so kakor vrli kristijani Slovincem pravični. Glejte! Liberalni „Nemec“ še slovenskemu služinčetu ne privoščil skorjice kruha, a konservativni Slovenec bi naj liberalca puščal za bogato mizo, sam pa od strani gledal? Slovenci ne potrebujemo jerobov! Pri raznovrstnih volitvah naj se nikjer ne glasuje za „liberalca“, naj že ta ima suknjo nemško ali tudi slovensko. Tako bomo po raznih zastopništvih imeli svoje ljudi, kristijanski misleče zastopnike. In da nemški „liberalci“ že slovenskim otrokom po šolah iztrgajo iz srca ljubezen do lastne matere in

sladkoglasne besede slovenske, v ta namen so ti „frajmaurarski“ pomočniki ustanovili društvo „Nemški šulferajn“ ter z denarjem podmitujejo ali podkupujejo spozabljive učitelje, občinske in šolske zastope. Na limanice so mu sedli na pr. v Rogatecu, na Slatini, v Vitanji, v Vojniku; za občino Pirešica pri Žaleu je imenovano društvo poslalo 1000 gld., kakor je neki poslanec povedal celo v državnem zboru, a pridna občina je denar smatrala za „judeževе groše“ in ponudbo sebi na čast odbila. Da bi še pa odrasle ljudi in cele družine zamogli posaditi pod vedro nebo, so si nemško-liberalci izmislili nov pripomoček. Snujejo namreč društvo, ki so mu dali ime „Südmark“, t. j. južna krajina. To društvo namerava po slovenskem Štajarskem kupovati kmetije ter jih prodajati trdim Nemcem, tote bo oskrbovalo z nemškimi hlapci, z nemškimi deklami, z nemškimi viničarji, z nemškimi rokodelci, sploh z nemškimi ljudmi. S pomočjo teh ljudij hočejo „liberalni“ Nemci in posili-nemški Slovenci ali kakor se jim pravi, nemškutarji med slovenskim ljudstvom delati še veči nemir in prepir, kakor so ga napravili že dozdej. Ti nemški priseljenci bodo pri raznih volitvah glasovali zoper slovenske domačine in tako pomagali frajmaurarskim liberalcem do moči, do gospodstva. Saj to pač ni skrivnost, da so „liberalci“ krvni bratje „frajmaurarjem“ ali prostozidarjem. A ta po vsem svetu razširjena in pri nas še prepovedana prevratna družba ima, kakor znano, namen: podreti „oltar“ in „tron“, odpraviti krščanstvo in postavne vladarje ter „pozidati“ nov svet, da bo se povsod vse „prosto“ ali

„Vidim, odgovarja sestra, da ste zelo bolni, vendar upanja ni da bi izgubili; zdravila vam z božjo pomočjo še vedno lahko pomorejo k zdravju. Koliko so jih že zdravniki rešili iz nevarnih bolezni; morda se jim posreči, da rešijo tudi vaše življenje.“

„Meni rešiti življenje?“ rekla je Avrora rahlim glasom. „Čemu bi še živela? Da, bila sem mlada, zdrava in lepa, bila sem iskana in občudovana; kader sem nastopala kot pevka po gledališčih, vrel so ljudje skupaj in ploskali mi in pozdravljali me in obsipali me z venci — to, sestra Terezija, to je bilo življenje. Mladost, lepota, to je življenje, a to je mene zapustilo, jaz sem sedaj mrtva. Čemu torej še upati, čemu še dolgo čakati tukaj? Za mene je vse minolo, do zadnjega vse.“

Razburila se je pri teh besedah bolnica tako, da je kmalu potem nezavestna obtihnila. Sestra Terezija pa ji je močila s hladilno vodo razpokane ustnice in razbeljeno čelo ter vmes na tihem molila.

„Kako ste dobra, sestra Terezija, vedno ste mi ob strani, pojdite počivat, da se preveč ne utrudite“, reče postrežnici Avrora, ko se vzbudi iz nezvesti.

„Ne, tega ne smem storiti; moja dolžnost je, vam streči tudi po noči.“

„Koliko ste stara, sestra Terezija?“

„Osemnajst let!“

„Osemnajst let! — Ah, tako mlada še in zapustila ste svet; živa ste samo sebe zakopala v grob samostanskega življenja“, reče Avrora.

„Gospa, vi ne veste kaj govorite, pravi sestra Terezija. Vi ste skusili svet in njegovo veselje, kakor ste mi ravnokar blagovoljno pripovedovali; imeli ste v obilici vsega, po čimer Vam je hrepelo vaše srce — bili ste srečni, veselili ste se življenja, toda ali ni bilo vse to le skrivnostna senca, ali niso bile to prazne sanje, ker se je vse tako hitro otreslo, ker je vse tako nagloma izginilo? Vi niste srečni, jaz pa sem v svojem poklicu popolno zadovoljna in srečna.“

„Ah, pravi bolnica, tudi jaz sem bila zadovoljna in srečna; če je tudi, kakor pravite, vse na svetu le senca, vendar je meni saj nekaj trenutkov solučni žarek razsvetljeval pot življenja. Srečno sem preživela eno leto na strani svojega blagega moža,

„slobodno“ delalo ali lenuhalo. Prostožidarji so svoje namene več ali manje dosegli na Francoskem, gospodarijo na Taljanskem, veliko moč imajo na Pruskem in Španjskem, tudi na Ogerskem smejo očitno delovati, le po našem delu države še ne. In gospod dr. Foregger, ki je poslanec za mesto Celje, je v državnem zboru na Dunaji že čutil potrebo predlagati svojo srčno željo, naj bi se ta cerkvi in cesarstvu, dragomilej nam Avstriji nevarna družba, katere ud je on, tudi pri nas očitno dovolila, ali večina državnih poslancev mu ni marala pritrditi. Za sedaj se „prostožidarji“ s svojim delovanjem skrivajo po drugih društvih, in eno takšno bo tudi društvo „Südmark“.

Štajarsko. Svetli cesar so gospodu dr. Radaju podelili red železne krone tretje vrste. Imenovanec je beležnik ali notar v Mariboru, v deželni zbor so ga izvolili slovenski kmetje okraja Mariborskega, on je tudi namestnik deželnega glavarja. Mariborski Slovenci so odlikovancu na čast priredili veselico v čitalnici. — Neki kmet iz okolice Ljutomerske piše: Jabolk imamo v izobilju; jaz sem jih natrganih prodal pet polovnjakov za 55 gld., potem natrošenih za 37 gld., razven tega smo naprešali 7 polovnjakov jabolčnice, dosti sadja posušili in še imamo dva polovnjaka svežih jabolk. Iz druge tamošnje vasi, ki ima le 32 števil, leži pred nami pismo, kjer beremo, da so samo v imenovanem kraji sadjarji skupili, kakor se sodi, blizo 2000 gld. — Na Murščaku poleg Radgone je pri vinogradu grofa D' Avernasa pogorela hiša; grof, ki je tam spal, se je prebudil še pravo-

časno in si rešil življenje. — Iz Šoštanja pišejo, da je tamošnji krajošolski svet sklenil, da bo v prihodnje uradoval samo slovenski. — Odkup zemljišča, koder se bode vijala železnica iz Velenja v Celje, izvršil se bode sledeče vzpomladi. Hrib tik Pake so predrli, predor sedaj razširjajo. Železnice ne bodo mogli „odpreti“ pred koncem leta 1890. — Prejšnji okrajni zastop Celjski je svoje skupščine imel v mestnej hiši, a pozneje, ko so postavili novo „šparkaso“ ali hranilnico, tukaj. Ker so pa pri zadnjih volitvah Slovenci prišli na vrh, to mestne očete jezi in so odbili prošnjo, da bi se sedanji okrajni zastopniki k sejam zbirali v mestnej hiši; potem se je potrkalo pri vodstvu hranilnice, ta je dovolila, a dovolitev tudi kmalu preklicala, odpovedala. — Mlada bralka v Pristavi pri Dobrni nam je opisala jesenske prirastke. Pravi, da so otavo vsled deževanja posušili težko, sicer je krme veliko; krompirja dobili so malo, ker je bil močno segnjil; zadovoljnejši so s zeljem, z repo, z mrkevco ali korenjem; lepe so imeli murke, buče ali tikve; hajdo vzela je slana, vina dobili so primeroma malo, polovnjak prodajajo po 28—30 gld.; pri sejetvi ozimine je tudi tam, kakor drugod, nagajal dež; sadja ni bilo skoro nič, pač pa nekoliko orehov, te prodajajo „škaf“ (20 bokalov) po 1 gld. 50 kr. — Okoli Kalobja blizo Celja so nekateri posestniki dobili vina več od lani. Podobno se hvalijo tudi nekateri vinogradarji na Zavrhu pri Dobrni, a drugi gospodar je na pr. lani dobil 8 polovnjakov, letos 7, sicer so tukaj v obče vsi naprešali manje od lani.

katerega ljubezni nisem bila vredna, katerega bi ne bila smela nikoli nehati ljubiti, katerega bi ne bila smela zapustiti.“ — V tem je bolnica, katere lica so polile solze, prišla sestro Terezijo za roko ter je nadaljevala:

„Tudi jaz sem bila osemnajst let stara, kakor ste vi sedaj, ko sem se poročila s svojim možem; bila sva srečna prvo leto svojega zakona, ljuba hčerka naju je posebno iskreno družila. O, da je vedno tako ostalo! Ne bilo bi mi treba sedaj umirati v tujini, in če bi morala umreti, umrla bi saj med svojimi in domači bi mi zatisnili trudne oči. Toda mene je vjel nek slepar v mreže moje mladostne lahkomišelnosti; občudoval je moj lepi glas in zatrjeval mi, da si ž njim na gledališčnem odru prislužim milijone, da si pridobim, kar je bilo meni veliko več vredno, slavno ime in zaslepljena sem mu verovala, storila sem, kar se vam zdi nemogoče: zapustila moža in hčerko ter pobegnula z onim človekom v daljno Ameriko, kjer sem pod tujim imenom res žela veliko slave s svojim petjem, kjer sem si pridobila obilo denarja, a sedaj po dolgi bolezni ni

ne slave, ne denarja, sedaj nimam druge želje, nego kmalu umreti.“

Sestra Terezija je s posebno pazljivostjo poslušala povest bolničino in srce ji je vedno urneje bilo, ko je povedala bolnica, da je iz lepe Italije doma.

„Tedad ste tudi vi iz Evrope, prav kakor jaz; pod tujim imenom, pravite, da živite tukaj, ali bi smela vedeti, kje da je vam tekla zibel?“

„Tukaj vzemite ključek; odprite miznico, ondi najdete moj krstni in poročni list; moje pravo ime po možu je: Ana Bolgaro! O da bi bil sedaj moj mož pri moji smrtni postelji, ali da bi moja hčerka Magdalenska bila pri meni, da bi jima zaklicala: Mož, hčerka, odpustita mi! ter potem potolažena umrla.“

V teh besedah pa omahne sestra Terezija na posteljo k bolnici ter vsikrikne: „Mati, oh, moja mati! Jaz sem Magdalena Bolgaro, vaša hči. Tedaj je vendar Bog uslišal očetovo in mojo prošnjo, da sem našla svojo mater, o kateri mi je oče tolikrat pripovedoval, za katero sva vsaki dan molila...“

Dolgo časa ni bilo čuti nobene besede.

Cerkev in šola.

Francoski delavci pri papežu.

Meseca oktobra so jeli prihajati v Rim k papežu oddelki francoskih delavcev po 1000 in 2000 mož. V njih imenu je pri prvem sprejemu vodnik-kardinal izrazil udanost, ljubezen in pokorščino francoskih delavcev do katoliške cerkve in nje poglavarja. Leon XIII. jih je prijazno in očetovsko nagovoril ter opominjal, da naj ostanejo zvesti katoliški veri. Zakaj vera ta daje tudi ubogemu delavcu nesmrtno upanje, vera uči, da je tudi delavec vstvarjen po božji podobi, da je pred Bogom iste cene, kakor njegov gospodar, da gredo torej tudi njemu človeške pravice, da je tudi on prost, ne pa suženj priklenjen na železni stroj. — Kolikor bolj se vera izgublja v sedanjem času, tem huje se godi delavnim ljudem, ki goje zato smrtno sovraštvo do bogatinov. Oboji, delodajalci in delavci se morejo vrniti k krščanski veri in ljubezni; zakaj ne sodniki, ne vojaki, ampak verska vzgoja ljudij, lepo vrejeno družbino življenje bo poravnalo brezumno med reveži in bogatini. — Kakor je nekdanj ob rojstvu Kristusovem iz delavnice prisvetila luč odrešenja trpečemu človeštvu, tako se vidi, da tudi sedaj prisije solnce srečnejših dni po namestniku Kristusovem, po katoliški cerkvi za delavske stanove. — Lepo je bilo videti, kako prijazno se je papež pogovarjal z delavci, prav kakor skrbni oče s svojimi otroci. Da, tudi sedaj se še ubogim oznanjuje evangelij.

Knjige družbe sv. Mohora.

Kakor se kmetič jeseni vesel ozira na svoje pridelke, ako je Bog blagoslavljal trud njegovega dela, tako se v pozni jeseni Slovenci radujemo v versko-narodnem oziru, ko prejmemo po Mohorjevi družbi šestero lepih podučnih in kratkočasnih bukev. Tudi za letošnje leto smemo s knjigami biti popolno zadovoljni, ker potrebno in koristno je s prijetnim v berilu v najlepšem razmerju.

Življenje Marije in sv. Jožefa je prva letošnja knjiga. Res tudi zasluži odlično mesto, ker bo brez dvoma ta knjiga našla največ bralcev; popisana so s podobami najznamenitejša božja pota in druge cerkve Marijine po Slovenskem.

Življenje Jezusa Kristusa po štirih evangelistih. Te bukve so bile Slovencem zelo potrebne, ker le iz takih spisov si verni kristijan more sestaviti celotno podobo življenja Gospodovega, katero nam je vsem posnemati in upodabljati v našem življenju.

Občna zgodovina je letos tem bolj zanimiva, ker nam poroča o bojih z Napoleonom I., sploh o dogodkih iz novejšega časa.

Fizika ali prirodosnanski nauki s slikami. To je nove vrste knjiga, katero bo treba bolj počasi, natanko in večkrat prebirati. Popisuje nam različne prikazni v natori, ki jih vsaki dan opazujemo, pa ne vemo od kod in zakaj. S pomočjo šol bo tudi ta knjiga prav na svojem mestu.

„Da, da, ti si moja kri, tako mi je reklo precej srce, ko sem ti prvokrat pogledala v tvoje oči; rekla sem si: to so njegove, to so očetove oči. — Povej mi hitro, draga hčerka moja, ali mi je oče odpustil, ali še živi, kako si ti prišla v Ameriko, povej mi hitro predno umrjem, ker srce moje se mora vtopiti, tako mi bije vsled nenadnega najinega sestanka.“

Hči jej je v kratkem narisala svoje življenje: „Moj oče je živel vedno za-se in skrbel je za-me, kakor za punčico svojega očesa. Vzredil me je v strahu božjem, molil z menoj doma, vodil me v cerkev in vsaki dan posebe molila sva tudi za mater. Ko sem dorasla, razodel mi je oče svoje skrivnosti, kako da je vse povsod iskal svojo ženo, celo v daljno Ameriko se je podal, ko je zvedel, da se je tje preselila, a se je žalosten brez nje vrnil na dom. Pred dvema letoma je vsled britkostij umrl, a naročil mi je na smrtni postelji, naj jaz tudi zanaprej povprašujem po svoji materi. Zato sem tudi jaz prišla v Ameriko, hodila iz mesta v mesto, pozvedovala povsod, a nikjer ničesar zvedela. Ker sem izgubila upanje, najti svojo mater, šla sem k usmiljenim sestram,

da bi ondi s deli krščanskega usmiljenja potolažila razžaljenega Boga in izpolnjevala poslednje naročilo svojega očeta: Dete moli, da Bog dodeli tvoji materi srečno zadnjo uro. — In ko ste vi postrežbe potrebovali, poslali so mene k vam v pomoč, tako sva se našle mati in hči. Pač da so čudna pota božje previdnosti in dobrotljivosti.“

„O Bog, kako si dober, kako čudovit, vzdihovala je bolnica, čem bolj te človek pozabi, tem skrbneje ti nanj paziš. — Dete moje, sedaj so izpolnjene vse moje želje; našla sem svojo hčerko, zvedela, da mi je mož odpustil; poskrbeti hočem, da mi tudi Bog odpusti. Vkreni vse potrebno, da pridejo z Bogom k meni, ker za-me se je nagnil dan in ne vem, če bom noč preživela.“

In ni je preživela noči; solnce sreče, ki jej je tako žarno zasijalo v mladosti, a se skrilo pozneje v življenju, zasijalo jej je še enkrat v večerni zarji, ko je potolažena z Bogom ugasnila za vselej v naročju svoje ljubljene hčerke — sestre Terezije.

Slovenske večernice že skoro vsak Slovenec pozna in jih rad ima. Tudi letošnje donasajo berila poučnega in zabavnega; le boljših, bolj domačih drobnih pesmic bi si želeli še več.

Koledar za l. 1890 je lepo vreden; zanimivi spisi, povesti, razprave se vrsté z lepimi podobami in v drugem delu je imenik vseh udov Mohorjeve družbe. Število udov se je pomnožilo za 4490 članov, vseh je torej to leto 46.042. Ako se pomnoži prihodnje leto družba zopet za 4000 udov, štela jih bo 50 tisoč, kar bi bilo zelo častno in koristno za Slovence. — Zato pa, da bi bila družba Slovincem res častna in koristna, želi „Domoljub“, da bi udje vsi prav pridno prebirali družbine knjige, zakaj nepre-

rezane in zaprašene v kakem kotu nič ne pomagajo, tudi če bi jih bila cela skladnica; potem naj se prav v obilnem številu zopet v družbo vpišejo za prihodnje leto in naj pri svojih znancih skušajo pridobivati vedno več novih udov. — Letina je sicer slaba, a Mohorjeva družba še ni nikogar spravila na boben, pač pa v marsikatero hišo že donesla blagoslov božji in blagostanje, ker uči Slovence po svojih knjigah: Moli rad in delaj pridno; bodi varčen za-se, da lažje bližnjemu pomagaš v potrebi in da na stara leta ne boš drugim v nadlego; veseli se, a zmerno in pošteno; sploh kakor predniki tvoji, moli, delaj in trpi tudi ti za vero in domovino svojo!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Korist sov. Sove pripadajo najkoristnejšim pticam in vendar se skoraj povsod preganjajo in pokončujejo. In zakaj pa imajo sove toliko grozovitih sovražnikov, ko vendar pokončajo toliko mišij in drugega mrčesa? Pač menda ni drugega vzroka, kot njihova tako čudna podoba, dalje ker se kot ponočne ptice bojé luči in pa njihovo grozno vpitje. Zlasti to skovikanje in vpitje jim napravlja med ljudmi mnogo sovražnikov, ker, kolikrat se sliši, da je tu ali ondi čuk s svojim skovikanjem napovedoval smrt temu ali onemu. Podobna nespamet je kriva, da pokončujejo ljudje tudi druge koristne živali, kakor hrastače, martinčke, slepce, žabe, ježe, kjer je dobé.

Vse sove so jako požrešne ter neutrudljivo lové miši in podgane. Le velika uharica zalezuje tudi večje živali n. pr. zajce. V 210 sovinih odpadkih našel je prirodoslovec Altum ostanke enega hermelina, 317 mišij, 1 verice, 38 špičmohov, 48 krtov, 13 malih ptic in 48 hroščev. — Čuk stanuje zlasti po razvalinah, cerkvenih stolpih itd. ter pripada k manjšim sovam, a potrebuje na dan najmanj 5 mišij, na leto tedaj okoli 18 sto; požre jih pa tudi več, če jih le more dobiti. Od tacega para čukov, ki je bival skozi 16 mesecev v neki razvalini, so nabrali odpadkov, je preiskali ter našli počez v vsakem svalku dlak po 5 mišjih glav, skupaj tedaj nekako 64 tisoč glav, katere sta v 16 mesecih snedla. Te številke

pričajo bolje, kot mnogo besedij, da so sove zelo koristne ptice, ter da polové več mišij, kot naše mačke, katere je pa treba rediti in pasti. Zato naj izginejo predsodki nasproti tej ptici, ker vsakdo sme biti prepričan, da sove zaslužijo, da je varujemo.

Na novo vsajena drevesca imajo mnogo več sovražnikov, kot druga že dalje časa rastoča debela. Zlasti zajec ima dober nos. Hitro izvoha še-le vsajena drevesa ter je gotovo najprej ogloda. Zato je neobhodno potrebno, da se na novo vsajena drevesa posebno na odprtih krajih, ob potih in na polji hitro in skrbno povijó z vejevjem ali ločjem.

Da kokošt dobro nesó, ne potrebujejo le mnogo apna, ampak tudi mnogo beljakovine v svoji hrani. Zato kaže jim dati večasih kaj od mleka, ki ima mnogo beljakovine v sebi. Dobro služi v to navadni domači sir, kislo in pinjeno mleko. To se pomeša z moko, otrobi ali krompirjem, a pazi naj se, da se te stvari v koritu ne izkisajo.

Jabelko za hrano. Skrbne preiskave so pokazale, da imajo jabelka mnogo več fosforja v sebi, kot katerokoli si bodi sadje ali zelenjava. Zato priporočajo jabelka zlasti onim ljudem, ki so duševno zelo delavni in večinoma pri svojem delu presedé. Priporočati so takim ljudem še toliko bolj, ker imajo v sebi nekatere kisline, ki varujejo ne-spečnosti in kožnih bolezni.

Razne vesti.

(Mil. gosp. knezoškof dr. Napotnik) se je dné 13. t. m. pripeljal v Maribor. Na meji škofovine pri Spielfeldu ga je pozdravilo obilo ljudstva, na kolo-dvoru v Mariboru pa duhovenska, civilna in vojaška gospóda. Prva pot bila je v stolno cerkev, kjer se

je vršil sv. blagoslov. Dné 17. t. m. imel je prvo sv. opravilo v stolnej cerkvi.

(Preložitev sejma na Štajarskem) je gosposka dovolila tako: a) Na Dobrni pri Celji bo zana-prej sejem v četrtek kvaternega tjedna v mesecu september,

a ne več v ponedeljek po rožnivenški nedelji; b) v Celji sejem, ki je dozdej bil vsako prvo sredo v mesecih maj, junij, avgust, september, bo v prihodnje vsaki prvi vtorek v imenovanih mesecih, a dne 21. oktobra in 30. novembra bo tudi konjski sejem; c) pri sv. Juriju pod Taborom bo namesto 24. junija v bodoče sejem dne 29. januarija. Za vse tri kraje je treba pomniti: ako bi dotične dni bil praznik, bode sejem drugi dan.

(Vojak na straži.) Jeseni l. 1885 so napravili blizu cesarjevega gradu Goedele lov na lesice, pri katerem je bil navzoč tudi cesar. Ko je bil lov končan, vrne se cesar nazaj v grad in sicer po bližnji naravnost proti skladišču (magacinu). Tu pa je pri vratih stal vojak na straži, ki cesarju, katerega ni poznal, ker je bil napravljen v navadni lovski obleki, zakliče: Nazaj! Tu skozi ne sme nikdo drug, kakor samo vojaki, ter nastavi proti cesarju svoj bajonet. Cesar je videl, da ga vojak ne pozna, in dobro se mu je zdelo, da tako vrlo opravlja svojo službo, zato se vrne in nekoliko zakasnel pride po daljšem potu v grad. Drugi dan polkovnik pokliče prostaka-stražnika ter jezen suče svoje brke, rekoč: Vi ste se včeraj z nasajenim bajonetom ustavili samemu cesarju. Da se to več ne bo zgodilo, ste vi od danes korporal, kateremu ni treba na stražo. — Gospod polkovnik... hotel se je vojak izgovati. Jezik za zobmi! Da bote pa svojega vojnega gospodarja poznali, vam tukaj sam pošlje deset svojih podob. Pri teh besedah stisne vojaku 10 novih srebrnih goldinarjev v roko. — Na desno! Opravljajte vedno tako vestno svojo službo! Marš! — Deset gl. in dve zvezdi korporalovi, misli si vojak, zato, ker nisem cesarja pustil skozi vrata, to je veliko.

(Trikrat boljši.) Policijski uradnik potepuhu: Sram te bodi, trikrat si bil že v prisilni delavnici, da bi se poboljšal, pa si vedno nerodnejši. — Potepuh: Gospod, dajte vi svojo suknjo krojaču trikrat v popravo, bote videli, koliko bo boljša nazadnje.

(Dosledno.) Upnik: Aha, gospod, sedaj Vas pa imam; tu v gostilni se mastite z najboljšo pečenko in plačujete najdražje vino, meni pa še obresti ne plačate od dolga. — Dolžnik: Gospod, kdo pa vam je povedal, da pečenko in vino plačujem?

(Koristna želja.) Sinko: Oče, jaz bi želel, da bi bili Vi vedno jezni. — Zakaj pa? — Zato, ker so Vam mati rekli, da v jezi ne smete nikoli otrok tepsti.

(Iz šole.) Učitelj: No, Janez, ko bi si tvoj brat izposodil 100 gold. in bi obljubil, da bo od teh 100 gold. vrnil vsako leto 20 gold., koliko bi imel še dolga čez štiri leta? Učenec 100 gold. — Ej, ti ne znaš najbolj navadnih računov. — Učenec: Mogoče, pa jaz dobro poznam svojega brata, ki misli, da je obljubiti in dati — preveč.

(Zvesta pokorščina.) Mati: Ti grdi otrok, poglejte, vse bobbe mi bo pojedel, kaj bomo pa jutri dali na mizo, ko pridejo prijatelji v „semenj“ po bob? — Deček: To je res, mati; pa saj veste, da me oče vedno uče: Sin, kar moreš danes storiti, tega ne odkladaj do jutri.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 5. decembra.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje vodenica in kronična driska zdravi se najuspešneje s **PICCOLIJEVO „ESENCO ZA ŽELODEC“**, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar **GABRIEL PICCOLI** v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Varstvena znamka.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarnarju **PICCOLI** v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarnarju **Rizzioli** v Rudolfovem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Štajerskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (10)

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega (čavljarskega) mostu,
I. nadstropje. (23)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata predst. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so **oljnat barve v ploščevinastih pušicah** (Bleichen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (17)

Cenike na zahtevanje.

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., due.
1 gold., 5 due. 4 gold.Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo. 1 stekl. 20 kr., due. 2 gold.Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano
braniło proti koleri, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
due. 2 gold.Cvet zoper luskine, najboljšo sredstvo za odstra-
njenje sitnih lusk in na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenici 50 kr. due. 5 gold.Doršero ribje olje najboljšo baže, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofeljnom itd. Mala
stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., due. 1 gold.,
5 due. 4 gold.Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., due. 3 gl.Kapljice za bledice, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., due. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim, ki od
želodeca prihajajo. Cena škatljici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitkov 5 gl. 25 kr.Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodom rabe vred.Kroglice za bledice dr. Blanda (pocukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škat-
ljica velja 60 kr.Kroglice za trakuļje, gotovo sredstvo proti tra-
kuļji. Cena z navodom 2 gold.Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl.
1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo
priljubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica
20 kr., due. 2 gold., 5 due. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.
Obliz zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.Pagilano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredeb, cena 1 gold.**Homeopatična lekarna.**Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih pripravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosim vjudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Prašek za ščurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.
Lonček 40 kr.

Saliellno kislá ustna voda. Stekl. 50 kr.

Saliellno kislá zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripa-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., due. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenlee. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.
Stekl. 40 kr., 1/2 due 2 gold.Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škat-
ljica z navodom rabe 50 kr.Univerzalni zdravilni obliz (flajšter) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje oteklino itd. Škatljica 30 kr.Ustna voda dr. Duflós-a iz ameriških rastlin, obra-
njuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. 60 kr.Voda za čiščenje obraza, pege, ogroce, grinte in
druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., due. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Helderji z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena
butelji 1 gold. 20 kr.Železnato salo iz kitovih jeter najboljše vrste, za
krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.Želodecne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene
so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želo-
decne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.**Živinska zdravila.**Homeopatične kaplice za prašlee zoper vse pra-
šlee bolezni. Stekl. 30 kr.Prašek za prašlee po poskušnjah potrjen proti pere-
čemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.Konjski cvet za utiranje udov, trzanje, oteklino,
spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim.
Zavitek 50 kr.Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Lud. Grečel, lekar.